

20 Ağustos -20 Eylül 2009

20 Ağustos: Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu, İsrail'e bölgedeki gelişmeler konusunda çok daha sorumlu davranması ve gerçekten bir barış iradesi söz konusuysa bunu açık bir şekilde ortaya koyması çağrısında bulundu.

20 Ağustos: Türkiye ile Irak arasındaki ilişkileri düzenlemek için oluşturulan yüksek düzeyli stratejik işbirliği konseyi modeli bölgeye yayılıyor. Suriye ile Irak da güvenlik, askeri, ekonomik anlamda yardımlaşmayı sağlamak amacıyla ortak stratejik bir kurul oluşturmayı kararlaştırdı.

23 Ağustos: İran'da, terör örgütü PKK'nın uzantısı PJAK ve diğer terör gruplarına yönelik operasyonlarda 26 terörist öldürüldü. Devrim Muhafızları Kara Kuvvetleri Komutanı Tuğgeneral Muhammed Pakpur, İran-Türkiye ve İran-İrak sınırlarında terör örgütlerine yönelik operasyonlar düzenlendiğini ve 26 teröristin öldürüldüğünü söyledi.

24 Ağustos: Irak'ın başkenti Bağdat'ın güneyinde düzenlenen iki ayrı bombalı saldırıda 20 kişi öldü, 10 kişi yaralandı.

25 Ağustos: Filistin Başbakanı Selam Feyyaz, iki sene kadar kendi devletlerini kuracaklarını bildirdi. Bir İngiliz gazetesine demeç veren Feyyaz, "16 yıldır devam eden verimsiz müzakereleri bırakıp söylem değişikliğine neden gitmeyelim" dedi.

26 Ağustos: ABD, Irak ile Suriye arasında büyükelçilerin birbiri ardına geri çağrılmasından sonra, iki ülke arasındaki sorunun diplomatik diyalogla çözülmesinden yana olduğunu bildirdi. ABD Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Ian Kelly, "Genel ilke olarak, iki tarafın da endişelerinin giderilmesinin en iyi yolunun diplomatik diyalog olduğunu düşünüyoruz" dedi.

27 Ağustos: Irak İslami Yüksek Konseyi lideri Abdülaziz el Hekim, akciğer tedavisi gördüğü İran'da hayatını kaybetti.

28 Ağustos: HAMAS lideri İsmail Haniye, İsrail ile bir esir takası anlaşmasına çok yaklaştıklarını söyledi. HAMAS'ın Gilad Şalit'e karşı serbest bırakılmasını istediği isimler arasında, El Fetih liderlerinden Mervan Barguti de bulunuyor.

29 Ağustos: Ankara, Irak ile Suriye arasında patlak veren gerilimin aşılması için devreye girdi. Başbakan Recep Tayyip Erdoğan Suriye Cumhurbaşkanı Beşar Esed ve Irak Başbakanı Nuri el Maliki ile telefon görüşmeleri yaptı.

30 Ağustos: Birleşik Arap Emirlikleri'nin (BAE) Kuzey Kore'den İran'a silah taşıyan bir kargo gemisine el koyduğu ortaya çıktı. Basına yansıyan haberlere göre, roketatar mühimmatı ve diğer silahların bulunduğu Bahama bandıralı gemiye BAE yetkilileri 14 Ağustos'ta el koydu ve durumu BM Güvenlik Konseyi Kuzey Kore Yaptırımlar Komitesi'ne bildirdi.

31 Ağustos: İran Meclisi, Cumhurbaşkanı Mahmud Ahmedinejad tarafından güvenoyu için sunulan yeni kabine listesini görüşmeye başladı. Cumhurbaşkanı Ahmedinejad, meclisteki konuşmasında, 10. hükümette yer alan bakan adaylarına güvenoyu verilmesini istedi. Kadın bakan aday göstermesine ilişkin eleştirilere de cevap veren Ahmedinejad, kabinede kadınların yer almasının bir ihtiyaç olduğunu söyledi.

1 Eylül: İran, nükleer programıyla ilgili hazırladığı güncellenmiş teklifini dünya güçleriyle müzakerelere hazır olduğunu bildirdi. ABD Başkanı Barack Obama, uranyum zenginleştirme programını rafa kaldırması karşılığında, BM'nin 5 daimi üyesi ile Almanya'nın ticari imtiyazlar içeren son teklifini kabul etmesi için Tahran'ın bu ayın sonuna kadar süresi olduğunu söylemişti. İran, bu ülkelerin daha önce de defalarca gündeme getirdikleri bu teklifi reddetmişti.

1 Eylül: Irak'ta Ağustos ayı, son bir yılda şiddet olaylarında en çok kişinin öldüğü ay oldu. Irak savunma ve içişleri bakanlığının verilerine göre, ağustos ayında Irak'taki şiddet olaylarında 456 kişi öldü.

2 Eylül: Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu, Mısır Dışişleri Bakanı Ahmed Ebul Geyt'in davetlisi olarak Mısır'a resmi bir ziyaret gerçekleştiriyor. Davutoğlu yaptığı açıklamada, "Bölgenin iki güçlü ve nüfusu en fazla olan ülkeleri olarak, bölge barışı için yoğun çabalar göstermekteyiz" dedi.

2 Eylül: İsrail ile Filistin Yönetimi bakanları, Netanyahu hükümetinin göreve başladığından bu yana ilk kez bir araya geldi.

3 Eylül: İran meclisi, Cumhurbaşkanı Mahmud Ahmedinejad tarafından sunulan yeni kabinedeki 21 üyeden 18'ine güvenoyu verdi.

4 Eylül: Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu, Soğuk Savaş şartlarından dolayı Türkiye'nin Ortadoğu'da aktif bir politika izlemekte geç kaldığını söyledi.

5 Eylül: Yemen hükümeti, ülkenin kuzeyinde Şii isyancılarla devam eden çatışmalarda tek yanlı ateşkes ilan ettiğini bildirdi. Yemenli bir yetkili, tek yanlı ateşkesle çatışmalar yüzünden mahsur kalan sivillere ulaşılabilme olanağı sağlanacağını belirtti. Şii isyancılar da hükümetin adımından memnuniyet duyduklarını belirterek, çatışmaların tamamen sona ermesi çağrısında bulundu ve ateşkese uyacaklarını bildirdi.

6 Eylül: ABD'nin eski başkanlarından Jimmy Carter, Filistinli liderlerin İsrail-Filistin çatışmasına iki devletli çözüm yerine tek devletli çözümü "ciddi olarak" olarak düşündüklerini söyledi.

7 Eylül: Irak Türkmenleri, Irak Parlamentosu'nda daha etkin temsil için Ocak seçimleri öncesinde koordinasyon içinde hareket etme kararı aldı.

7 Eylül: Filistin lideri Mahmud Abbas, Arap liderleri-

Ortadoğu Güncesi

nin İsrail'e karşı "kararlı" olmalarını istedi. Suudi Kralı Abdullah'la görüşen Abbas, Arap yöneticilerine, işgal topraklarında yeni yerleşim birimleri kuran İsrail karşısında "kararlı ve tek yumruk" olmaları için çağrıda bulundu. Abbas, İsrail'in Batı Şeria'da yeni yerleşkeler kurmaya devam etmesini, "Araplara ve uluslararası topluluğa meydan okuma" olarak nitelendirdi.

7 Eylül: Irak'ın başkenti Bağdat'ın kuzeyindeki Bakuba kentindeki bir Şii camisine düzenlenen intihar saldırısında 5 kişi öldü.

8 Eylül: Irak Cumhurbaşkanı Celal Talabani, Bağdat'taki kanlı saldırıların ardından Suriye ile gerilen ilişkilerin düzeltilmesi için Şam yönetimi ile diyalog çağrısı yaptı.

9 Eylül: Arap Yarımadası'nın güneybatı ucunda yer alan Yemen, son aylarda adı konulmamış büyük bir iç savaş yaşıyor. Ülkenin kuzeybatısında Suudi Arabistan sınırındaki Saade bölgesinde yönetime karşı silahlı mücadele veren Şii Zeydi gerillalarıyla hükümet güçleri arasında çıkan çatışmalarda şu ana kadar yüzlerce kişi hayatını kaybetti, on binlerce kişi de evlerini terk etmek zorunda kaldı.

10 Eylül: Kahire'de Arap Birliği ve Türkiye'nin arabuluculuğuyla bir araya gelen Irak ve Suriye dışişleri bakanları, diyalog görüşmelerinin sürdürülmesi konusunda anlaşmaya vardı.

10 Eylül: İsrail'in 22 gün süren Gazze saldırılarında ordunun açıkladığından çok daha fazla sayıda Filistinli sivilin öldürüldüğü ortaya çıktı.

11 Eylül: Valday Düşüncü Grubu ile bir araya gelen Putin, "Rusya İran'ın sürdürdüğü nükleer programının barışçıl amaçlı olduğundan endişelenmesi için herhangi bir gerekçe bulunmuyor" ifadesini kullandı.

12 Eylül: Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu, İran ile ABD arasındaki nükleer krizin diplomatik yollarla ve karşılıklı saygıyla çözülmesini istediklerini söyledi.

13 Eylül: İran Cumhurbaşkanı Mahmud Ahmedinejad, İngiltere büyükelçisini kabulünde ABD ve İngiltere'nin politikalarını eleştirerek, "Ortadoğu'daki sorunların askeri yöntemle çözülemeyeceğini" söyledi.

14 Eylül: İran ve BM Güvenlik Konseyinin daimi üyeleri ile Almanya'dan oluşan 5 artı 1 ülkeleri arasındaki nükleer müzakerenin Ekim ayında başlayacağı bildirildi. İran Ulusal Yüksek Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri ve Nükleer Baş Müzakereci Said Celili ile AB Ortak Dış Politika ve Güvenlik Yüksek Temsilcisi Javier Solana'nın müzakerelere başlama kararı aldıkları belirtildi.

15 Eylül: Irak ve Suriye arasında yükselen tansiyonun düşmesine yönelik çaba sarf eden Türkiye, tarafları uzlaşma için Ankara'da bir araya getiriyor.

15 Eylül: Filistin Devlet Başkanı Mahmud Abbas yönetimindeki El Fetih, 25 Ocak'ta yapılması planlanan seçimlerin ertelenmesini kabul etti.

15 Eylül: Avrupa Birliği dış politika yüksek temsilcisi Javier Solana, İran'la nükleer müzakerelerin büyük ihtimalle Türkiye'de gerçekleştirileceğini söyledi.

16 Eylül: Ortadoğu'daki her sorunda rol alan Türkiye bu kez küresel bir krizin aşılması için rol alıyor. İran ile Batılı ülkeler arasındaki nükleer krizin diplomasıyla çözülmesini isteyen Ankara tarafları Türkiye'de buluşturmaya hazırlanıyor.

16 Eylül: İsrail, Gazze Şeridi'ne 8 ay önce düzenlediği operasyonla ilgili Goldstein Komisyonunun hazırladığı raporun BM Güvenlik Konseyi'ne ve Lahey'deki Uluslararası Ceza Mahkemesine götürülerek operasyona müdahil olan İsraili yetkililere karşı muhtemel suçlamaları önlemek amacıyla harekete geçiyor.

16 Eylül: Amerikan ordusu, güney Irak'taki en büyük cezaevi Bucca'yı kapatıyor.

17 Eylül: BM, İsrail'in Gazze saldırılarına dair raporunu tamamladı. Başında Yahudi asıllı Güney Afrikalı yargıç Richard Goldstone'un bulunduğu BM İnsan Hakları Konseyi'nin Gazze araştırma heyetinin raporunda İsrail "orantısız güç kullanmak" ve "Filistinlileri topluca cezalandırmakla" suçlanıyor.

17 Eylül: İsrail'in iktidardaki Likud Partisi'nin Parlamento Grup Başkanı Zeyev Yelkin, Moskova'nın Tahran'a S-300 füze sevkiyatı ve nükleer programına devam etmesinin İsrail'in İran'a yönelik operasyona itebileceğini belirtti.

18 Eylül: Tahran yönetimi, nükleer programı ile ilgili olarak bir yılı aşkın bir süreden sonra Batı ile ilk kez müzakere masasına oturmaya hazırlanırken, İsrail, İran'ı vurma seçeneğini yeniden gündeme getirdi.

18 Eylül: İran'ın başkenti Tahran'da, aralarında eski Cumhurbaşkanı Muhammed Hatemi'nin de bulunduğu muhalefet yanlılarına rejim yanlılarının saldırığı belirtildi.

19 Eylül: Irak, Suriye ile yapılan görüşmelerde ilerleme sağlanmadığını açıkladı. İki ülke dışişleri bakanları arasındaki görüşmeler, Türkiye'nin ev sahipliğinde İstanbul'da yapılmıştı.

20 Eylül: Filistin Yönetimi, ABD Başkanı Barack Obama ve İsrail Başbakanı Benyamin Netanyahu ile New York'ta üçlü zirve yapacağı duyuruldu. Bu konuda açıklama yapan bir Filistinli yetkili, Devlet Başkanı Mahmud Abbas'ın katılımıyla yapılacak resmi zirvenin İsrail ile barış müzakerelerinin başlayacağı anlamına gelmediğini, ancak daveti yapan Amerikan yönetimini hayal kırıklığına uğratmak istemediklerini söyledi. □